

PERIÓDIC ARTÍSTIC QUINZENAL

SUMARI

GRAVATS

La Parisenca, dibuix del natural, per R. Casas.
Montmartre, estudi del natural, per ídem.
Una aficionada, dibuix del natural, per ídem.
Objectes d' art.—Vidres antics de la col·lecció A. de Riquer.
 Dos dibuixos de R. Casas.

TEXT

Perqué som a Londres, per M. Utrillo.
PEL & PLOMA a París.—*Festa de Las Vendimias*.—*Al estimat amic E. Marquina*, per M. Utrillo.
Desde París.—*Els Cicerones*, per Pere Coll.

Preus de subscripció anyal

Barcelona: 7 pessetes ★ Fora: 8 pessetes ★ Unió postal: 10 pessetes

Estudi i redacció

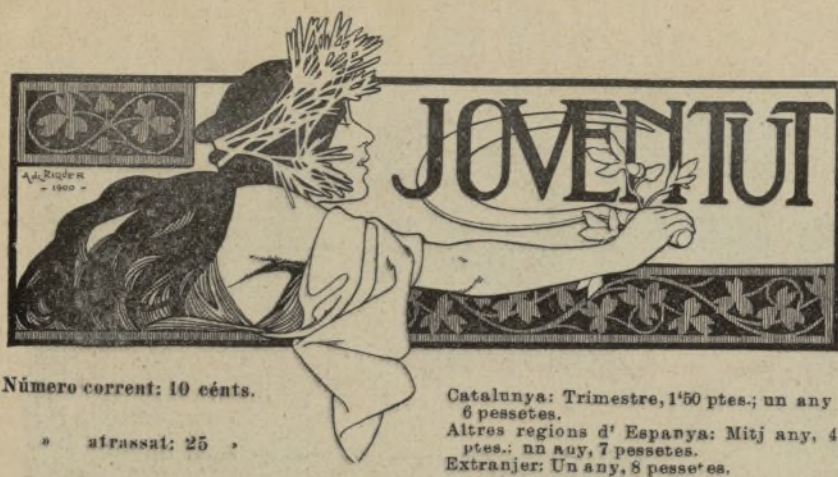
96, Passeig de Gracia

Imprempta i administració

5. & 7, Sant Agustí

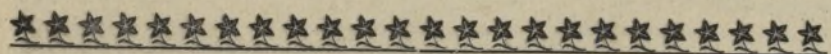
BARCELONA - GRACIA

Ayuntamiento de Madrid

Número corrent: 10 cénts.
afrassat: 25

Catalunya: Trimestre, 1'50 ptes.; un any 6 pessetes.
Altres regions d' Espanya: Mitj any, 4 ptes.; un any, 7 pessetes.
Extranjer: Un any, 8 pessetes.

SASTRERIA

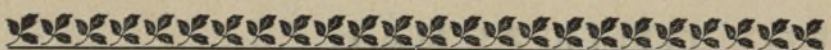
de

FERRÁN SIMORRA

ARGENTERIA, 67

TRAJOS EXCLUSIVAMENT A MIDA

desde 40 á 130 pessetes

Tallers de Reproduccions

Artístiques

de

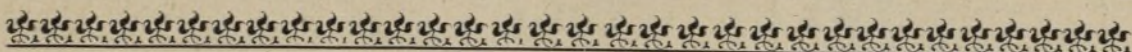
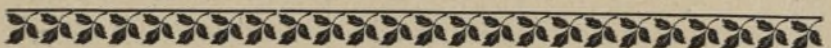
JOSEP LAVALL

Zincografia

Fotogravat Autotipia Fotolitografia, etc.

Carrer d' Aribau, 24 - Gracia

***** BARCELONA *****

ESTABLIMENT TIPOLITOGRAFIC

SEIX

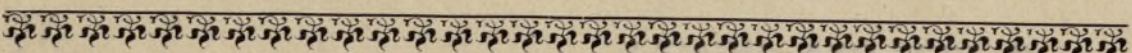
SANT AGUSTÍ, 1 á 7 - BARCELONA - GRACIA

Telefón n.º 3541

Apartat de correus n.º 121

Impressions tipogràfiques i litogràfiques, separades ó combinades á l' en-gros —
Treballs tipogràfics en colors pera periódics il·lustrats — Impressions de fantasia
am relleus — Impressions ràpides, pera 'l comers

Tricromía i altres procediments moderns

Vda. de Francisco Bonastre

Materials pera la construcció

Cals hidràulica,
Terra refractaria,
Gavetas i rejoles
refractaries.

Cals, Guix,
Ciments rapid,
lent
i Portland

Fàbricas mogudas per el vapor i la força hidràulica,
à Corvera i Cervelló

Despatx y magatzém: Plassa de S. Agustí Vell, 13

GRAN FABRICA DE CORRETJES

de
CUIRO pera MOTORS i GRANS TRANSMISSIONS TACOS i TIRATACOS

de
Çaballé é Imburo

Grassas i olis minerals pera lubrificació de maquinaria
Especialitat en tacos pera telers-espasa

EXPORTACIÓ Á PROVINCIAS

39, Ronda de Sant Antoni, 39 BARCELONA

J. C. PUNDSACK

Magatzém de Maquinaria i materials pera
l' Imprempta, Litografia, Enquadrernació, Fàbriques
de capses de cartró, etc

Plaça del Bonçuccés, 3, baixos

BARCELONA

Pèl & Ploma

LA PARISENCA

DIBUIX DEL NATURAL, PER R. CASAS

PEL & PLOMA A LONDRES

Perqué som á Londres

Per l'home que com jo s'en va á París am l'obligació i les ganes de quedarsi, i s'troba que depressa y correns se'n té d'anar á Londres, pera estudiar l'exposició de París, el mareix es gran, sense contar amb el del estret de Calais.

Al Baedeker trobarán tot lo referent al viatge, hores de sortida, preus, sigles, anys i demés notícies d'estadística freda i fácil de saber de cor. Aquí, sols tinc d'esplicar el *perqué*, com i de *quina manera* ens trobem á Londres en Ramón Casas, tan poc amic de viatjes, i jo, tan amic de París.

Per qué? doncs per un xic més qu'alló de Reus, París i Londres; perqué á París, en aquella exposició que no *val res* segons els que no hi busquen gran cosa, hi ha un edifici lletx qu'enclou la col·lecció de quadros, mobles, terriça fina y altres objectes de gran valor, deixats per la noblesa inglesa en pes, pera probar qu'Inglaterra posseeix grans tresors d'art, además de les colonies, de les esquadres, de la *Salvation Army*, den Chamberlain i de les societats de temperancia. En les sales del modest palau, hi han obres triades den Burne-Jones, de Reynolds, Gainsborough, Constable, Laurence, Bomney, Turner i Raeburn, qu'encara que siguin noms poc familiars als aixerits graciosos de la nostra terra, son, en fi de comptes, els més aprofitats deixebles de les nostres tradicions pictoriques, si n'exceptuem en Burne-Jones i en Turner; l'un per tenir l'afició als primitius italians i l'altre á Claude Lorrain i á Poussin. Perqué además, se veu que la lluita pera posarse al cap de l'intel·ligencia humana, está limitada á França, als dos imperis germanics i al gran pop Britanic. Com d'aquest á l'Exposició sols se'n veuen els tentàculs, es precis anar al seu cau pera veurer per qué dimoni se queda tot el que pot, d'entre mitx del treball que fan els demés homens del mon.

En Casas i jo habem vingut al cau, l'habem seguit i resseguit com si en lloc de barcelonins fossim inglesos dels més incansables i després d'un furiós exercici de peus i ulls, ens en torném cap á París, i dintre poc, al *Born*, qu'es allí ahont tornan els de casa quan rodan el mon.

Quedém doncs, que som á Londres perqué á l'Exposició de París, Inglaterra no está ben representada en conjunt, pero hi presenta cosas que fan veurer quanta riquesa artística posseeix.

L'arribada.—Jo ja hi habie estat altres cops, i no ho dic per fermi veurer perqué no té cap gracia, més amb en Casas, mai. I aixó si que'n té de gracia, perqué no fa pas tants anys, va anar á Amsterdam amb en Rusiñol i á les poques hores ja tornaven á esser á París, sense haber vist ni un sol Rembrandt ni un mal Franz Hals. Aquí, s'ha cambiat el joc i si no habem sortit á 30 kilòmetros de parets plenes de pintures, de ferros, de mobles, de terriça, de marmols grecs ó italians ó d'altres objectes d'art, ben prim deu haber anat. El resultat de la visita no es pera condensat quant encara estém mareijats de tant mirar; l'únic que puc fer es anar posant les impressions rebudes, deixant de banda les que sols interessan á la familia y amics, com son les pesades indisposicions que m'han fet anar pel mon com si tornés d'una campanya del Transvaal.

El viatge.—Del viatge lo mes notable es el bon preu del bitllet d'anar i tornar, la velocitat dels trens, les bones condicions del vapor i per sobre tota ponderació, el tropell de passar aquella ditxosa *mancha*, que bufa sense cansarse, pera acabar les forces dels que com jo som decididament gent de terra. Se necessitaban totes les ganes de tornar á veurer Londres junt amb en Casas, pera sobreposarme á la por malaltiça que'm produheix l'anar per mar. Al trobar-me sobre 'l pont del barco que va de Calais á Dover, vareig lluitar d'alló mes temps per les decidides ganes que tenie de no anar per mar; les comes me tremolaven i'm sentie un fred desagradable, recorren les interioritats de la meva maquinaria corporal; pero en Cases que no mes tenie por de mareijarse, feie 'l cor fort; además jo haurie tingut de declararme decididament malalt del cap, á força de ser poruch i per altra part casi tothom feie cara de tranquil·litat com si alló de deixar la terra fos cosa natural i propia de l'home.

Als cinc minuts d'haber deixat el tren que va de París á Calais, fent 298 kilòmetres en menys de tres hores i mitja i sense cap parada, ja començava 'l patim patam de les dugues helix de la nau, empaitant la mar de través am tota la força de les quadres de caballs vapor amagades dintre 'l submergit ventre tremolós. Als quinze minuts la rahó'm va fer desapareixe la por, pero la debilitat me va mareijar com si hagués pres deu *tomas* d'ipecacuana. Els demés feien com jo, pero potser mes silenciosament perqué'n Casas m'ha dit després, que durant molt temps se creie que de tant fort, jo ho feie de per riurer.

Puc ben be dir am la boca plena, que jo vareig ser el que més se va mareijar de tot el vapor... i aixó de la boca plena, es solzament un dir!! Fins els altres mareijats qu'eren tots, reien dels crits estranys que jo feie, pero 'l

cas es que no vareig patir gaire ni tampoc riurer.—Riurer! qu' es cas!! Si l' antic deu Neptú i la nova deesa *Queen Victoria*, m' haguessin sentit, la meua pèrdua haurie sigut segura de tant com els vareig cobrir de malediccions.

Com tot s' acaba, arribarem á Dover i sense cap molestia de l' aduana, perquè Inglaterra no mira prim, ens assentarem en el *Pullman*, per una pesseta més de suplement. Allí ensopits com un parell d' anecs lligats, tot just alçarem la vista pera veurer la catedral de Canterbury ó Canterbury, fundada per Sant Agustí i ahont morí el célebre Thomas Becker, ó sigui San Tomás de Canterbury, assassinat mentres feie 'l sant sacrifici sacerdotal.

Mes reposats i descansats, baixarem á Londres, per aquella estranya estació del bell mitx de la metròpoli que 'n diuen *Holborn viaduct*, i ajassats en un *cab* ó cotxe de dues rodes com aquell que corrie per Barcelona anys en radere, ens ananarem á dormir á la fonda ahont sempre poso, que no vui donar á conèixer perquè si está molt be i per poc preu i si anaba massa gent, fore com les demés.

El diumenge á Londres.—L' endemà era diumenge i per el mateix motiu, Londres s' ens ensenyaba baix el seu aspecte anormalment hipòcrita, fals, convencional, absolut i autoritari.—Per els carrers, tant sols els *policemens* vestits com els enterramorts del Continent i amb una mena de mitja atmetlla per taparse la clepsa; tot negre i la lliga-cama nacional al bras.

A les vuit, no mes se veien cotxes cada vint minuts i tota la poca corrent de tranzeunts se dirigie al famós pont de Londres (*London bridge*) en forma d' un estol de pescadors carregats d' estris refinadament perfeccionats, com els que gasta un bon amic de Barcelona, á qui la pesca sempre surt á *compte*.—De tard en tard, una pobre irlandesa amb un brut devantal blanc i un barret de palla *fumada*, sortie dels tenebrosos *lanes* ó carrerons, amb la cara plena de *bolets*, topant amb les portes tancades de la *City* i amb els punys closos dels *policemens*. (Autentic.)

Del pont de Londres, per el *Strand*, anarem á la plassa de Trafalgar, fet de guerra per el que 'ls inglesos s' hi fan veurer perquè guanyaren i nosaltres perquè varem perdre. El Sol aquell que no 's ponie, s' alça daurat i fort i 'l diumenge d' Octubre de Londres, fou tant hermós com el d' una terra més estimada de la bona escalfor vivificant.

Per *Whitehall*, seguirem entre grans edificis tancats i barrats, fins al pont de *Westminster*, desde quin bell mitx se veu cap amunt del riu, el colossal Parlament, i cap avall el moll Victoria, l' estació de Charing-Cross, el gran hôtel Cecil, la llunyana cúpula de Sant Pau i 'ls afilats pals dels barcos que la volta del riu posa á la dreta.

El Parlament, encara dormie esperant el resultat de les eleccions (en plena lluita), envolquellat per una hermosa boira daurada qu' afilaba encara més les fines ratlles de l' arquitectura Tudor en qu' está construït l' edifici qu' enclou la política inglesa. Les campanes tocaren amb armoniosa i trista regularitat, unes variacions sobre motius de ser les nou del dematí, i agafant un *cab* guiat per una mena de senyor cotxero, ens en anarem á St. James Park á veurer canviar les guardies qu' aquell die eren els granaders.

God Save the Queen.—La gent del diumenge, composta de botiguerets vestits de senyor, d' uns quants estran-

gers i de tota una munió de pilleria, precedien y seguïen els vermells soldats de la reina, suant sota aquell barret de pel insoportable quant San Martí enjega el seu estiuet. Tothom marcaba 'l pas amb un pueril aspecte guerrer, de pa sucata amb oli. Arribats al pati de la guardia, feren els soldats entrants i sortins moltes maniobres i per fi les banderes de San Jordi i San Patrici, se saludaren tremolant de respecte com si entenguessin aquell himne anglés que prega per la reina enaltida com una deesa i tant desprovehida d' autoritat efectiva com qualsevolga altra dona.

Després la música dels granaders *ens* obsequiá amb l' Obertura de *Tanhäuser*, i era de sentir.

Aquell esforç d' anglés antimelodic, buscant en cuidadós estudi la magestad del gran músic de Bayreuth; no hi había pas por de que 's perdessin, anant amb aquell pas tant mesurat! i per més canviar-lo, semblava que 'ls sons del chor de pelegrins i de la marxa, ens arribessin esmicolats per les marcades estrofes del *God Save the Queen*, qu' encara vibraben entre aquell estol de gent eminentment imperialista i admiradora den Joe Chamberlain.

Aquells músics i aquell poble, ja poden tocar el que vulguin, que l' aire farà sentir sempre l' himne anglés. Ja no cal qu' ho diguin que cambien les mesures de 'l que feu Wagner, que sigui *Tanhäuser*, la Walkyria ó el demés que feren sentir, en alló com en tot lo d' aquella terra, sempre s' hi veurá com si les orelles tinguessin vista, un *Made in England* com una casa, qu' es sens dubte 'l sagell que marca tot el que toca aquella gent egoista.

M. UTRILLO

PÈL & PLOMA Á PARÍS

Festa de Las Vendimias

Al estimat amic E. Marquina

Com si la direcció de l' Exposició de París hagués sapigut que tú volies venir, feie temps qu' había decidit fer una festa de la *Brema*, que son les teves *Vendimias* encara que 'ls francesos ne diuen *Vendanges*. Com si estessin enterats de la teua mala sort al caurer malalt quan am mí 't disposaves á venir á París, han anat reculant la festa dies i dies fins á tant, que com si creguessin que ja no pots venir durant l' Exposició i dolentse d' haber fet tant gasto, han donat la festa y tú no hi eres!!

Jo voldrie fer veurer fins á quin punt l' he vista amb els teus ulls clars de poeta i de jove de vint anys, mes per semblant propòsit me fa falta 'l principal, i es la teua propia personalitat i aquell nou cant qu' infal·liblement hauries anyadit al teu hermós llibre en premsa; jo seré tot el que tú vulguis, mes ja sabs qu' aquell art *super humana* de parlar en ratlles curtes millor qu' en planes llargues, me fou negat al neixer; comprenc els teus versos, admiro y frueixo la teua poesia, mes jo no soc poeta i mal puc dirte á tú lo qu' hauries sentit á la gran festa

MONTMARTRE

ESTUDI DEL NATURAL PER R. CASAS

Dionisiaca de París, tenint la certesa absoluta de que ho hauries sentit en nous versos frescos i sahorosos d'aquells que tú fas com brescas.

Ja't contentaràs doncs am que't digui un xic el que vaig veurer jo, amb aquella prosa qu' en lloc de fer dels reims l'ambrosia dels deus, sols ne sab treurer el prosaïc vi del homens.

Per començar te diré qu'aquestes menes de festes, no s'organisen; per un jornal petit ó gran, una pobra modelo de Montmartre no pot transformar-se en adorable Ariadna digna de la passió qu'un moment sentí per ella l'entremeliat deu asiàtic que presideix la Brema. Encara menys, un hermós bastaix ó atleta de barri baix, pot evocar l'artística feresa del Dyonisos grec; el paper de Sileno intemperant, els hi va millor à n'aquets figurants llogats, més d'aquest personatge, amb un n'hi havia prou.—Els directors de la festa, no se'n feren càrrec i habentse proposat que'l major atractiu fos á la tarde, deixant lo del vespre com cosa secundaria, els succehí'l qu'era de preveurer si no visquessin d'il·lusions; i fou qu'á la tarde, els figurants de la llarga professó, no habían dinat bé perquè s'ho pagaban ells i passaban devant de la gent com manequins humans descolorits per la vida de bastidors i sobtats per la forta llum del día que'ls hi es estranya. Al vespre, si haguessis vist quina diferencia!! la mateixa que degué haberhi del esmorzar del pobre *Gugusse* á Beleville al dinar del vespre pagant la República francesa. No calie que'ls excitessin á fer figueretes als figurants, que bé prou que saltaven i brincaven com possehits d'aquell misteriós ardimet que diu que's sentien en els grans temps helénics! I les cares? Sileno, no s'esforçaba pas pera semblar el bot de vi simbólic; se véu que'ls vins de França l'habien ensopit tant com els que'l nodrien á Thessalia. Quines cares! quins crits! quina bellugadica, quina alegria!—I'l que succehí amb els pobres figurants, passá també al públic; la majoria estaban esmolats d'haber pagat cinc entrades, pera veurer una dotzena de carros més ó menys mal arreglats i la tarde era frescota; al arribar de lluny á l'Exposició, tothom había fet la digestió i no estava la gent per entusiasmes. Pero al vespre, quins sopars! quines..... diguemne libacions!! al passar el corteix de nit, si'l públic hagués sapigut més de lletra, fins haurie cridat l'*Evolé* antic.—Els crits eren iguals com significat, pero més internacionals i'l Baccus d'ara, no sols rebie sacrificis de vi, si no també

de cerveses de totes les *Brauerei* alemanyes, ingleses, franceses i belgues, de tots el raquis russos, dels xampanys desconeguts en els temps olímpics i fins del nostre anís del *Mono*; del que l'acompanyament de PEL & PLOMA duie una modesta pero reconfortant melseta.—Ja veus si les festes de les teves *vendimias* degueren anar bé, que m'engresco al recordar-ho i passó de llarc el dirte'l que veijerem; encara que sigui depressa, es precis que't ho digui i ves imaginante l'efecte que't haurie fet.

A la tarde, de primer venie un estolàs de municipals de caball qu'aquí ne diuen guardia republicana, sens dubte perque la major part son corsos, i per aquest motiu tenen opinions bonapartistes. Seguia detrás una aixordadora cantitat de tambors, amb els tamboners vestits de guarda-vinya, amb barret de tres pics i sabre com aquells de pasta. Detrás, caballer en un hermós burret d'Egipte, venie l'excelent comic del *Francés*, en Sylvain, nom predestinat en una festa com la que't esplico. De tant en tant, am veu forta i gestos fogosos (com aquells d'aquella festa de la foradada de l'Esquirol) declamaba el pregó de la Brema, compost per en Claretie, director de la Comedia francesa. Els qu'ho sentiem aplaudiem am sinceritat i'ls altres am la sana intenció de fer l'aixerit. En Sylvain se quedaba tant fresc com abans i la professó seguie redoblant els timbals, sonant les musiques, i cridant més que cantant, els chors de bremadors, bremadores, vinaters i demás genració vinícola. Entremítx, arrossegats per bous, mules, caballs ó ases, passaben els carros del ví de Burdeus, del Xampany, del ví d'Argelia, del ví del Rhin (molt bonic i wagneriá), dels vins del Mediterrani, del *P^e tit bleu*, ó ví de París, i'l final qu'amb el ví blanc, el roig i'l blau simbolisave els colors de la França, i á cada carro, l'precedie i seguie un escampall de gent vestida con els del vehícul, pero tot plegat semblava una *cabalgata* de les de Barcelona, pero de les dolentes, perque de vegades se'n han fet de bones. La gent se quedaba freda ó lleugerament burleta i'l pobre Sileno tremolant dintre'l vestit de punt, feie més llástima que goig.—La part més *espavilada* del públic, aquells que diuen desseguida: *no m'hi agafarán mai més*, se'n aná per els dintres de l'Exposició i á las sis cap á París. No quedarem més que'ls badocs, disposats á divertirnos am qualsevulga cosa, i com erem més de cent mil, no'ns costá gaire.—De primer entuvi, á fernos passar la set que'ns había fet el veurer passar tant ví, tants raims i tantas botas; el lloc més indicat fou el restaurant alemany, qu'es el més ben instalat de tota l'Exposició (sota'l pabelló oficial). Té la ventatje de ser molt baratet; una copa gran de *Johannisberg dor* com aquell que té en Puget, no mes cinc francs. Tú hauries dit en la teva llengua materna i paterina: *á este paso la vida es un soplo*; aixó diguerem nosaltres més enérgicament, i al segon got ens aixecarem en disposició d'anar á dinar, i si per cas vols saber aont, te diré que fou al restaurant de Pekin, que per cinc franquets pot ben anar. Mentre no menjavem res de lo xino qu'hi había á la minestra, veiem com s'anaban encenent totes les llums del Trocadero i del Camp de Mars; de primer, el geni de l'Electricitat, qu'es á dalt del cim del cap d'amunt del pic del coronament del gran palau hidràulic; desde'l far de la Torre Eiffel, l'hi envían un poderós raig de llum, qu'engantxantse als rajos de vidre qu'l rodeient, l'hi donan una aureola lluminosa blanca, que fá d'alló més bonic am les coloraines de la cascada i sortidors, i al mateix temps, les principals línees arquitectóniques se marquen per gas ó electricidad, i'ls ja sortits arbres dels jardins s'om-

UNA AFICIONADA

DIBUJ DEL NATURAL PER R. CASAS

plen ràpidament de misteriosos fruits lluminosos, brandant al oreig tebió d'una bona nit de tardor; en grans garlandes, renneixen els passeijos de les arbredes, munions de raims gegantins, de daurats colors que marca la llumeta elèctrica amasada, i d'un sol cop la llargaria de la Torre Eiffel queda marcada am ratlles de incandescents bombetes, les arcades dels palaus fan valer la finor dels seus rosas, blaus i grocs tendres, cada palau i pabelló s'envistoreig com pot am llums y fanalets, i brolla com sinfonia de llum precursora de la gran festa de nit, la cascada canviant de les fonts lluminoses, combinades amb els motius verament arquitectònics, per entre 'ls que devallan els filets d'aigua encesa com foc, blava com si ploqués nit estelada, groga com un *grog* immens, verda d'un vert de cova misteriosa, amatistament morada, carminosa, de tots colors, saltant els uns á través dels altres, ara tots diferents á cada raconet, més tart iguals en tota la gran màquina i coronat sempre tot per la treballada cresteria del palau, que si de dia tira á treball de midó, de nit es una joia afillgranada roblerta de gemas i d'ors, moventse com mai pogueren parlarne aquells qüentos de les Mil i una nits, que foren la joia de les nostres adolescències i les d'ara d'ençà que s'ha publicat la traducció fidel é inexpurgada. Els cent mil badocs que som, enfilats demunt de castells de cadires, de taules, en una branca d'arbre ó en el socol d'un llum elèctric ó de gas, fem uns *aaaas* i uns *oooohs* quines delícies no comprenen aquella mena d'espavilats que se'n van perque á n'ells *ningú 'ls ensarrona!*—Quina sort que siguin fora! aixís tots els que badem fruim en chor i no 'ns en donem vergonya. Jo, que entre 'ls badocs ne soc més que ningú,estic fet un xaval, apesars dels meus anys i dels cabells que m'han caigut pera no tornar-se blancs, i en Casas s'oblida de la seva feixuga massa de vuitanta kilos, i amb una mena de lleugeresa d'elefant ensenyat, s'enfila á unes alçades acrobàtiques en mitx dels aplaudiments d'una colla de cataláns de Barcelona i de Perpinyá, i, am gran por de la gent de seny, lliguem unes cadires de ferro al bras d'un fanal de bronzo, i la nostra alegria fore complerta si tú fossis aquí, per alsar aquells crits que deixes anar quan te sents *vate*, i 'ls versos te treballen abans de sortirte dels llabis; si hauries cridat aquell vespre de las *vendimias*!! Mai mes ens hauriem tret del cap qu' aquella festa 's feie pera tú, i si haguessis sigut allí potser hauries fet el rotllo que fas per tot arreu... i 'ls rotllos de París son més grans que 'ls que fan les pedretes tirades en els nostres safareijos.

No vull encaparrarte més, perque encara deus sentirte d'aquella horrorosa malaltia qu'has vençut, pero sols falta 'l final, que fou lo més gros del dia. Dels fons dels grans jardins, se movien milers de fanalets, com si 'ls arbres il·luminats caminessin devant d'un Macbeeth de bon esser; apropantse, veierem qu'eren arcades formades en passeig movable i lligades á lo llarc per garlandes de flors lluminoses; per sota, passaben lentament magestuosos, els carros dels vins, diferents dels de la tarde, tant perque valièn molt més els projectes artístics, com perque 'l públic, vibraba plé de bona voluntat i... de bons aliments. En aquells carros montats sobre automovils invisibles, rodeijaven raims monstruosament grans, aixams de bacants que 's movien am la serena desenvoltura del model poc acostumat á excessives indumentaries; á ran de terra, corrien á dreta i esquerra, amunt i avall, llargas farandolas de sátirs i ninfes improvisant alegres persecucions que no calie indicarlas; mes enllá, eren bremadors i bremadores mes reposats, pero ballant am dalit i al

final, un ball plá rossellonés saltat á só de fluviol, s'enduia 'l mes fort de les nostres ovacions. Allí hauries cridat! perque... pero ja t'ho contaré quant de retorn á Barcelona, t'trobi refet del tot. Per ara, ja pots veurer si t'trobem á faltar en aquest París que fa festes que t'semblen dedicades!

París, Octubre 1900.

M. UTRILLO

DESDE PARÍS

ELS CICERONES

Sembla que en Casas está quelcom resentit per lo que d'ell vaig dir en lo *Diari de Catalunya* sobre si era jove de París y si no tenia temps per acompanyarme al Palau de Bellas Arts per parlar de l'Exposició, y tal es lo ressentiment, que n'hi rebut una carta desafiantme, no á cops de sabre ni á tiros, sino á fer de *Cicerone* á un grip de *Bracelona* qu'ha arribat aquestos días y que s'allotja á casa seva. 'M sembla que he anomenat lo Miquel Utrillo.

L'altre dia nos varem posar d'acort per fer passar á n'en Miquelet per forasté y ab ell varem seguir com si fos un verdader *isidro* lo més notable que té la ciutat de Santa Genoveva.

Es natural que com que soliam ferlo fer de bon catalá, es á dir de catalá grip, ens varem arreglar per fer lo que tots fan.

Es necessari, li varem dir, que vaigis, encare que no siga més que un sol dia, á allotjarte al Boulevard Montmartre, á la vora del Passatge Jouffroy y perque tot sigués més clásich, varem pendre un cuarto al Hôtel Ronceray (vulgo, de la Terrasse), donant en una aixida tota plena de papers retallats, pols á carretadas y entremetx de las reixas que cubreixen las vidrieras, drapots bruts y veyentse més de quatre finestras ahont hi estaban penjadas las tobollolas algo confosas.

L'es morsar s'havía de fer á la famosa Terrasse (vulgo, casa l'Estevet) y per aixó varem encarregar al amo qu'ens fes guardar una taula que dés al Boulevard. Aixís ho varem combinar, pero varem trobar nostre puesto ocupat per un senyó, també de Barcelona, que no ficssantse'n que las cadiras estaban aijegudas senyalan que *esta mesa está tomada*, si va colocar com á casa 'l sogre. Varem ferli indicació fins que ens

varem cremar y d'acort ab l'amo, que per casualitat nos va donar la rahó, tenintla, nos sentarem allí ahont volíam. Vetaquí donchs que ja ni en Casas, ni l'Utrillo y un servidó, 'ns saludarem més ab aquell barceloní.

—Mira lo que n' habem tret, va dir l' Utrillo mitx cremat. Tú, dirigintse á mí, com que vius aquí tant se ten dona, pero á mí no 'm convé renyir ab ningú, ó sinó 'l PEL & PLOMA es á can taps.

—No t' espantis, senyó Miquel; veus, ja comensa tot á marxar bé, puig cridas, que es una de las cosas que més se nota á casa nostra.

—No vull observacions; sembla que 'm vulguis donar una llió de bona criansa y d' urbanitat.

—Uy, uy, uy, la cosa s' embolica y per ferte veure que vull ferho tot malament, comensa á veurem menjar ab ganivet, escurar los plats, maltractar 'ls mosos y fins donar poca propina.

En Casas, qu' estava prenen apunts d' un senyó Mariano qu' estava al cap d' una taula, no s' en va adonar casi de lo que pasaba, aixís es que li varem tenir qu' explicar nostra disputa y lo que 'ns proposabem fer.

Mentres preniám las pansas secas y las atmetllas torradas, varem sentar nostre plan de la tarde.

Antes que tot l' Exposició. Anirem á la *Tour Eiffel*, veurem la *grand roue*, lo Palau de las illusions y després á dinar á un Duval. Aixís ho varem fer y eran las cinch quant s' ens va ocorre que teníam l' obligació d' anar á donar una volta al *Bois de Boulogne* ó sino no compliríam bé lo programa de tot bon forasté.

Era un dimars, día de moda, y ens en varem anar á pendre un cotxe de *remise* dels que volteijen lo Gran Hôtel. Lo cotxero portaba botas altas, lo barret sense planxar y que es veyia que la livita había sigut d' un *companyero* més granat, perque pel darrera notarem los secsons que li feya á l' esquena.

En lo Bosch varem veure al *tout Barcelone*.

—Ay, vareig dir. Ara sí que ja hi soch. De segur qu' haurán dit que hi vingut á cassa d' un esmorsar, y que faig de *cicerone* com sembla que varen dir que anaba á las estacions á fer de los «¿Un Hôtel, caballero?» «¿Una buena Posada, Señor?» Y además, sembla que cobro lo barato de no sé cuants puestos. Figureu-vos lo cas qu' en faig, pero verdaderament acaba per empiparme. Ja mo deya lo meu pobre pare. Tú

OBJECTES D' ART

Vidres antics de la col·lecció A. de Riquer

DIBUJ DE R. CASAS

sempre seràs un ximple, ets masa servicial; pero qué hi farém si soch aixís, no 'm sé adobar. Es necessari canviar-me. M'agrada tan Barcelona y porto tan carinyo á la meua terra, que á pesar de tots los defectes que 'ls hi noto, hi torno sempre ab gust y parlo ab los que sé lo que dihuen de mi. Un dia un banquer amich meu me va dir: ¿sabs lo que va dir lo senyor Mo...a qu' acaba de sortir d' aquí? que va á buscarte á casa teua porque li fassis d'acompanyant, y jo qu'era com sempre tonto y may rencorós, vaig anar ab ell, pensan que arribaria un dia que li podria dir en lletres de motllo y ja hu vehuen que no li envió á dir per un altre.

—¿Que no hu veus, amich Utrillo, que aquell senyó 't saluda treute el sombrero.

—Ca, home, y per qué; que no sabs que aixó no s' estila y alemés nosaltres som grips avuy y

hu tenim que fer tot ordinari. ¿'T saludan ab lo sombrero? doncas ab un cop de cap enrretera digas abur y aixó ja es prou.

Eran las set, y cap á cambiarnos de coll de camisa y de punys ja que no s' estilaba altra cosa y ahont anirém després de menjar lo bistech y pendre lo café?

—Lo café, va dir en Casas, debem pendrel al Folis. veurém ballar y 'ns pasejarem una mica pel *promenoir* y acabarem la nit al Moulin Rouge.

Aixís se cumplieron nuestros deseos, y en lo Moulin Rouge nos varem entaular convidan algunas noyas de casas bonas que estaban á punt de freigir, tanta era la farina que portaban al *rostro*. Varem pagalshi un bock y 'ls hi donarem un cigarrillo que 'ns varen demanar, no sense qu' antes 'ls hi fessim adonar que era de l' *Habana* y de *papel pectoral*.

Nos varem assentar al rotllo quant sentirem los acorts de la *quadrille* y ja ens teniu frente de la Monte Fromage, la Nini-Pate-en l' Air, la Serpolette y la *Je m' en fous*. Alló era un ballá ab totas las reglas del art, alló eran unas onadas de puntas y de mitxas negras y sabatas blancas qu' espantaba. Deu nos en guar que aixó hu fessin á Barcelona. ¡Cuánta gent no s' asgarriaría!

—Esperat assentat, vaig dirlihi. Mira allí al frente la senyora Pepeta, acompanyada del seu marit.

—Ca, t' equivocas, ella no pot ser. Ay, ay, si, si; va acompanyada de doña Dolores y d' en Juanito.

—¿Y allí més lluny, que no hi veus en Rosendo

DIBUJ DE R. CASAS

ab una noya de bé? ¡Cá, home, si m' en faig creus! Aixó no es París, si sembla l' pla de la Boqueria. Està vist que per molta gent de la nostra terra, París se circunscribeix á 'ls Boulevards, l' Bosch y lo Moulin Rouge y no 'ls hi vinguis á demanar per lo Louvre, que 't pendrán lo nom per lo magatsém, que lo que es lo Museo ni saben qu' eesisteixi.

Eran las dotze y Mr. Michel va pendre los trastos del Hôtel de la Terrasse y va anar á dormir al bell cim de Montmartre frente aquesta cúpula y ab vistas al Moulin de la Gallette que tant bons y tristos recorts hi tenen ell y en Casas del temps qu' eran joves y junt ab en Santiago Rusiñol y lo pobre Canudas hi pasaren dias de goig y moments de pena.

Vetaquí doncas la relació d' un dia de París, vetaquí la vida diaria d' un forasté, vetaquí lo que varen fer, com nosaltres, la major part dels que venen á París per divertir-se y poden estar ben segurs que no saben ni ahont es lo teatro Antoine, ni la Comedia Francesa, ni los museos de Cluny y de Carnavallt.

¡Pobrets!

PERE COLL

Tamarindos Vintió

CONSERVA LAXANT

I REFRESCANT

de gust agradable, cura'l
restrenyiment, morenas,

congestió cerebral, infarts del fetje, embrás del estómac, desmaís, mal de cap, etc.
→ Farmacia Vintió, Cortes, núms. 211 & 356, y demés apotecaris. ←

PRIMER DICCIONARI GENERAL ETIMOLÓGIC

DE LA LLENGUA ESPANYOLA

PER

ROQUE BARCIA

ÚLTIMA EDICIÓ en cinc grossos volums luxuosament enquadernats

Se ven al preu de Ptes. 200 en l' Administració de PEL & PLOMA

Gran Sombrerería LA ALIANZA

* INMENS I VARIAT ASSORTIT DE SOMBREROS *
DE TOTES CLASSES I PREUS
SENS COMPETENCIA

4, Carrer de Santa Agna, 4 (á vint passos de la Rambla)

Perfumería Fina

SAVONS

DE

TOCADOR

RENAUD GERMAIN

BARCELONA

LES ENFERMETATS DEL ESTOMAC

dispepsies, gastralgies, digestions dolentes, vomits, inapetencia,
còlics, restrenyiment, convalecencias difícils, vomits de las emba-
raçades, etc., etc., se curen sempre am l'

INGLUVINA GIOL

Farmacia GIOL, Passeig de Gracia, 24 — Barcelona

Fábrica de Bastons

Pipes i Boquilles

LONDON SMART

ÚLTIMES NOVELTATS

PASSATJE BACARDÍ, NÚM. 1

JOC DE CARTES

COMAS

FÁBRICA DE JOCS DE CARTES

A. COMAS, S. en C.

Sucs. de S. COMAS i RICART

Casa fundada en 1797

Marques El Ciervo i Manoc.—Unics productors i
depositaris de les marques El León, de l' antiga
casa SAMSÓ i El Periquito, de la casa MASSO

Ronda de Sant Pere, 4 Barcelona
Teléfono 1708

REPRODUCCIONS

ARTISTIQUES

P. BONET

Aribau, 13 & 15 BARCELONA

Autotipies, fotogravats, fotolitografia, fotocromia, etc., etc.

MARQUETERÍA I CALATS

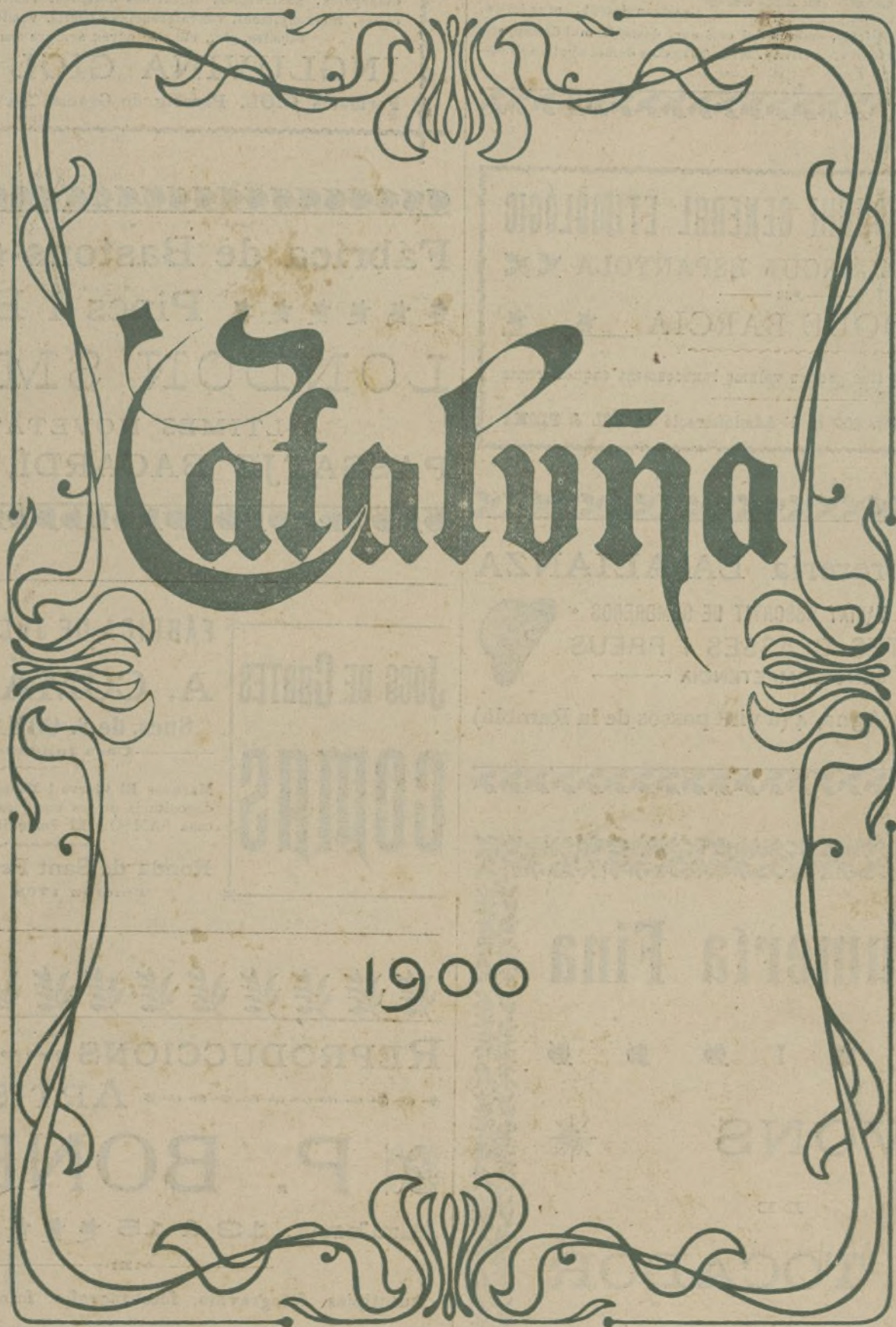
d' A. MIRANDA

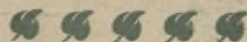
Sucsesor d' A. Ciriquíán i J. Solar

Plassa de Santa Agna, 4 - Barcelona

Máquinas, serras, dibuixos, fustes i eines pera la marquetería, acceso-
ris pera sa montura i diposit de tota classe d' adornos.—Fábrica de mobles
rústics i de bambú.—Especialitat en cistells pera flors i fruites.—Cata-
lec il·lustrat, de marquetería, el més important fins al día, á 30 céntims.

Acaba de publicarse l'important obra

Estudi de les seves condicions d'engrandiment i riquesa, per

 D. PERE ESTASÉN

MAGNÍFICA EDICIÓ il·lustrada am quatre mapes de colors, representant les provincies de Catalunya i les seves comarques històriques. — Un volúm en IV, de 880 planes, relligat am tapes especials

15 PESSETES EN TOTA ESPANYA

Dirigir els encàrrecs a la casa editorial de **D. FRANCISCO SEIX** Sant Agustí, núms. 5 y 7

Telefón 3541

BARCELONA (GRACIA)

Apartat de correus, 121

VENDAS AL CONTAT I A TERMES

Estampa i litografia Seix, Sant Agustí, 1 a 7, Barcelona (Gracia)

Ayuntamiento de Madrid